

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๑๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ พุ่กันแห่งราชาธิราช

เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ : คำวิเศษณ์

ครูผู้สอน ครูวิชุดา กลิ่นจงกล

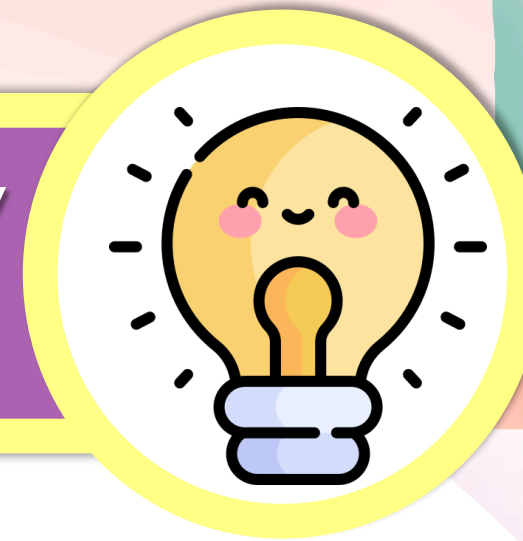

เรื่อง ชนิตและหน้าที่ของคำ : คำวิเศษณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายลักษณะและหน้าที่ของคำวิเศษณ์
ได้ถูกต้อง
๒. จำแนกและยกตัวอย่างประโยคที่มีคำวิเศษณ์
ได้อย่างเหมาะสม
๓. เห็นคุณค่าและมีความตั้งใจในการใช้ภาษาไทย
อย่างถูกต้องและเหมาะสม

บทสนทนา

เรื่อง “นัดเพื่อนไปอ่านหนังสือ”

ซึ่งเป็นบทสนทนายาระหว่าง

มินกับฟ้า

โดยมีบทสนทนา ดังนี้

บทสนทนา

มีน : เธอจะไปอ่านหนังสือที่ไหนหรือ

ฟ้า : เราจะไปที่ห้องสมุดโรงเรียนแต่เช้าเลย

มีน: เธอนี่ขยันจัง เราขอไปด้วย

ฟ้า : ได้ซิ เอ่อ วันนี้เธอใส่เสื้อสีสวยดีนะ
สีแดงแจ๋เลย ดูสะอาดตาดีเราชอบ

มีน : ชอบใจจ้ะ งั้นพรุ่งนี้เจอกันที่ห้องสมุดนะ

คำถามชวนคิด

จากบทสนทนาข้างต้น ให้นักเรียน
สังเกตคำที่ครูขีดเส้นใต้ และช่วยกัน
พิจารณาว่าคำที่ปรากฏมีลักษณะเป็น
อย่างไร

ศึกษาใบความรู้

เรื่อง

ชนิดและหน้าที่ของคำ :

คำวิเศษณ์

ใบความรู้

เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ : คำวิเศษณ์

ใบความรู้เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ : คำวิเศษณ์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พุกันแห่งราชาธิราช

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ : คำวิเศษณ์

รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำวิเศษณ์ คือ คำซึ่งทำหน้าที่เป็นหน่วยขยายกริยา และเป็นส่วนหลักของวิเศษณ์วลี คำวิเศษณ์ซึ่งเป็นส่วนประกอบของวิเศษณ์วลี มักปรากฏหลังหน่วยกริยา หากเป็นคำกริยากรรมหรือคำกริยาคุณศัพท์ คำวิเศษณ์มักปรากฏหลังคำกริยาโดยตรง

สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (๒๕๕๕: ๔๑-๔๕) แบ่งคำวิเศษณ์ออกเป็น ๔ ชนิด ได้แก่

๑) คำวิเศษณ์สามัญ คือ คำวิเศษณ์ที่ขยายคำกริยาโดยทั่วไป เช่น

- วันนี้รถติดจัง
- เขามาตรงเวลาที่เดียว
- นอนนอนแล้ว
- แม่บ้านทำกับข้าวเอง
- น่องขยันที่สุด

๒) คำวิเศษณ์ขยายเฉพาะ คือ คำวิเศษณ์ที่ขยายคำกริยาคำใดคำหนึ่งโดยเฉพาะ คำวิเศษณ์ประเภทนี้จะแสดงลักษณะเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่งของคำกริยา เช่น

- แดงแจ๋
- เปียกซึก
- อ้วนตะลุกปึก
- กัดฟันกรอด ๆ
- คำปี่
- แบนแต่ดแต่

นอกเหนือจากนั้นบางสำนวนทำหน้าที่เดียวกับคำวิเศษณ์ จัดเป็นคำวิเศษณ์ด้วย เช่น

- พุดน้ำไหลไฟดับ
- ทำงานหามรุ่งหามค่ำ
- โกรธเป็นพินเป็นไฟ
- นอนกินบ้านกินเมือง

๓) คำวิเศษณ์แสดงคำถาม คือ คำวิเศษณ์ที่ใช้แสดงคำถามเกี่ยวกับการกระทำ ว่ากระทำไปเพราะเหตุผลอะไรหรือเพื่อวัตถุประสงค์อะไร กระทำลงไปแล้วเมื่อใด กระทำไปลักษณะใด เช่น

- ทำไมสัตว์ป่าหลายชนิดจึงสูญพันธุ์
- อุบัติเหตุเกิดขึ้นได้อย่างไร
- เหตุใดจึงไม่แจ้งข่าวล่วงหน้า
- เขาจะมาหาเราเมื่อไร
- เครื่องบินจะลงตอนไหน

๔) คำวิเศษณ์บอกเวลา คือ คำวิเศษณ์ที่ใช้เพื่อบ่งบอกเวลาที่เกิดเหตุการณ์หรือการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น กลางวัน กลางคืน คำ ๆ เช้า ๆ พรุ่งนี้ มะรืนนี้ ตะกี้ ฯลฯ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- คำ ๆ เราติดต่อเขาได้
- เราติดต่อเขาได้คำ ๆ
- ตะกี้ใครโทรศัพท์มา
- ใครโทรศัพท์มาตะกี้
- พรุ่งนี้มีประชุม
- มีประชุมพรุ่งนี้

ที่มา : เรียบเรียงมาจาก “บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม ๒” กระทรวงศึกษาธิการ

คำวิเศษณ์

คำวิเศษณ์ คือ คำซึ่งทำหน้าที่เป็นหน่วยขยายกริยา และเป็นส่วนหลักของวิเศษณ์วลี คำวิเศษณ์ซึ่งเป็นส่วนประกอบของวิเศษณ์วลี มักปรากฏหลังหน่วยกริยา หากเป็นคำกริยาอาการหรือคำกริยาคุณศัพท์ คำวิเศษณ์ มักปรากฏหลังคำกริยาโดยตรง

ชนิดของคำวิเศษณ์

สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (๒๕๕๕: ๔๑-๔๕)
แบ่งคำวิเศษณ์ออกเป็น ๔ ชนิด ได้แก่

๑. คำวิเศษณ์สามัญ
๒. คำวิเศษณ์ขยายเฉพาะ
๓. คำวิเศษณ์แสดงคำถาม
๔. คำวิเศษณ์บอกเวลา

๑. คำวิเศษณ์สามัญ

คำวิเศษณ์สามัญ คือ คำวิเศษณ์ที่ขยายคำกริยาโดยทั่วไป เช่น

- วันนี้อากาศแจ่ม
- น้องนอนแล้ว
- น้องขยันที่สุด
- แม่บ้านทำกับข้าวเอง

๒. คำวิเศษณ์ขยายเฉพาะ

คำวิเศษณ์ขยายเฉพาะ คือ คำวิเศษณ์ที่ขยายคำกริยาคำใดคำหนึ่งโดยเฉพาะ คำวิเศษณ์ประเภทนี้จะแสดงลักษณะเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่งของคำกริยา เช่น

- แต่งแจ้⁺

- เปียกซ่ก

- อ้วนตะลุกปุก

- ดำปี้⁺

- แบนแต้ดแต้⁺

๒. คำวิเศษณ์ขยายเฉพาะ

นอกเหนือจากนั้นบางสำนวนทำหน้าที่เดียวกับคำวิเศษณ์
จัดเป็นคำวิเศษณ์ด้วย เช่น

- พุดน้ำไหลไฟดับ
- ทำงานหามรุ่งหามค่ำ
- โกรธเป็นฟืนเป็นไฟ
- นอนกินบ้านกินเมือง

๓. คำวิเศษณ์แสดงคำถาม

คำวิเศษณ์แสดงคำถาม คือ คำวิเศษณ์ที่ใช้แสดงคำถามเกี่ยวกับการกระทำ ว่ากระทำไปเพราะเหตุผลอะไรหรือเพื่อวัตถุประสงค์อะไร กระทำลงไปเวลาใด กระทำไปลักษณะใด เช่น

๓. คำวิเศษณ์แสดงคำถาม

- ทำไม สัตว์ป่าหลายชนิดจึงสูญพันธุ์
- อุบัติเหตุเกิดขึ้นได้อย่างไร
- เหตุใด จึงไม่แจ้งข่าวล่วงหน้า
- เขาจะมาหาเราเมื่อไร
- เครื่องบินจะลงตอนไหน

๔. คำวิเศษณ์บอกเวลา

คำวิเศษณ์บอกเวลา คือ คำวิเศษณ์ที่ใช้เพื่อบ่งบอกเวลาที่เกิดเหตุการณ์หรือการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น กลางวัน กลางคืน คำ ๆ เช้า ๆ พรุ่งนี้ มะรืนนี้ ตะกี้ ฯลฯ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

๔. คำวิเศษณ์บอกเวลา

- คำ ๆ เราก็ติดต่อเขาได้
- เราติดต่อเขาได้คำ ๆ
- ตะกี้ ใครโทรศัพท์มา
- ใครโทรศัพท์มาตะกี้
- พรุ่งนี้ มีประชุม
- มีประชุมพรุ่งนี้

วิ
พ
ค

ส
ส
ช

กิจกรรม

“ล่าคำวิเศษณ์
แดนประโยค”

การปฏิบัติกิจกรรม

กิจกรรมกลุ่ม

นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔-๕ คน จากนั้นให้นักเรียนทำ
กิจกรรม “ล่าคำวิเศษณ์แสนประโยค” โดยให้นักเรียนสวมบท
นักผจญภัยในดินแดนภาษาศาสตร์ ออกเดินทางเพื่อค้นหา
“คำวิเศษณ์” ที่ซ่อนอยู่ในประโยคต่าง ๆ เหมือนการล่า
ซุ่มทรัพย์

การปฏิบัติกิจกรรม

กิจกรรมกลุ่ม

จากนั้นให้นักเรียนระบุว่า จากคำวิเศษณ์ที่พบ
ในประโยคเป็นคำวิเศษณ์ชนิดใด กลุ่มใดหาได้
มากที่สุดจะเป็นกลุ่มที่ชนะ

ภาพ

เล่ม ๒

ประโยคที่ใช้
ในการปฏิบัติกิจกรรม
“ล่าคำวิเศษณ์แดนประโยค”

รฟค

สช

ประโยคที่ ๑

เสาชิงช้าหน้าโรงเรียนสูงปรี๊ด

คำวิเศษณ์ขยายเฉพาะ

ภาพ
ปก

เล่ม
๒

ประโยคที่ ๒

ผู้หญิงคนนั้นแต่งตัวสวยจัง

คำวิเศษณ์สามัญ

ภาพ
ปก

ประโยคที่ ๓

วินดื่มเหล้าจนเมาแเอ⁺

คำวิเศษณ์ขยายเฉพาะ

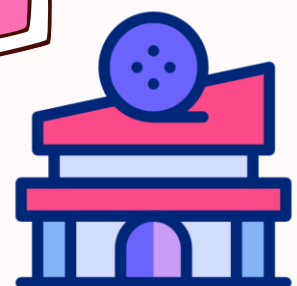
ประโยค
๒

ภาพ
ปก

เล่ม
๒

ประโยคที่ ๕

พรุ่งนี้ เราเจอกันที่โรงภาพยนตร์

คำวิเศษณ์บอกเวลา

รูป
ใจ

เล่น
ข

ประโยคที่ ๕

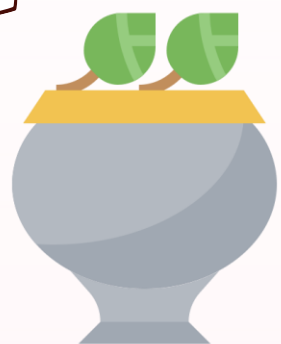

เธอโกรธเขาเป็นเพื่อนเป็นไฟ

คำวิเศษณ์ขยายเฉพาะ

รูป
ใจ

ประโยคที่ ๒

ประโยค
๒

คุณแม่ตื่นมาใส่บาตรแต่เช้าตรู่

คำวิเศษณ์บอกเวลา

รูป
ฉาก

เล่น
ข

ประโยคที่ ๗

นักกีฬาคนนี้ว่ายน้ำเก่ง

คำวิเศษณ์สามัญ

ภาพ

เสียง

ประโยคที่ ๘

ทำไมสัตว์ป่าหลายชนิดจึงสูญพันธุ์

คำวิเศษณ์แสดงคำถาม

รูป
ฉาก

เสียง
ขับ

ประโยคที่ ๙

พี่สาวเธอขยันที่สุด

คำวิเศษณ์สามัญ

รูป
ฉาก

ประโยคที่ ๑๐

ประโยค
๒

เธอจะมาเมื่อไรและจะมาอย่างไร

คำวิเศษณ์แสดงคำถาม

ลงมือทำ จดจำได้

กิจกรรมรายบุคคล

นักเรียนทำใบงานเรื่อง สรรค์สร้างงานเขียนจาก
คำวิเศษณ์ ให้นักเรียนแต่งนิทาน จำนวนไม่น้อยกว่า
๑๐ บรรทัด จากนั้นให้คัดคำวิเศษณ์จากเนื้อเรื่อง
ของตนเอง แล้วจำแนกชนิดให้ถูกต้อง

ใบงาน

เรื่อง สรรค์สร้างงานเขียน จากคำวิเศษณ์

ใบงานเรื่อง สรรค์สร้างงานเขียนจากคำวิเศษณ์
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง พุกันแห่งราชาธิราช
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ : คำวิเศษณ์
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง : ให้นักเรียนแต่งนิทาน จำนวนไม่น้อยกว่า ๑๐ บรรทัด จากนั้นให้คัดคำวิเศษณ์จากเนื้อเรื่องของ
ตนเอง แล้วจำแนกชนิดให้ถูกต้อง

ชื่อเรื่อง.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

บอกคำวิเศษณ์จากเนื้อเรื่องที่แต่งพร้อมจำแนกชนิดของคำวิเศษณ์

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

คะแนน

ชื่อ - สกุล.....ชั้น ม.๑/..... เลขที่.....

คำถามชวนคิด

ถ้าหากในงานเขียนไม่มีคำวิเศษณ์เลย
นักเรียนคิดว่างานเขียนนั้นจะมีลักษณะ
อย่างไร และเพราะเหตุใดคำวิเศษณ์จึงมี
ความสำคัญในงานเขียน

คำไหน ใช้ถูก

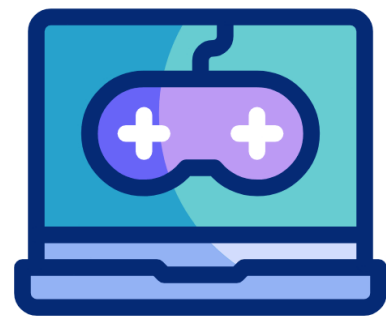

เกม

เกมส์

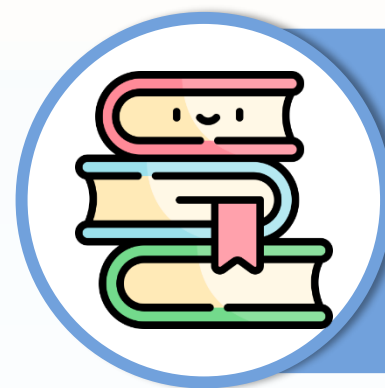

เกม

น. การแข่งขันที่มีกติกากำหนด เช่น เกมกีฬา, การเล่นเพื่อความสนุก เช่น เกมคอมพิวเตอร์, การแสดงเพื่อสาธิตกิจกรรม เช่น เกมการบริหาร, โดยปริยายหมายถึงการแสดงที่ใช้กลวิธีหรือเล่ห์เหลี่ยมเพื่อหักล้างกัน เช่น เกมการเมือง, ลักษณะนามเรียกการแข่งขันหรือการเล่นที่จบลงด้วยการแพ้ชนะกันครั้งหนึ่ง ๆ เช่น เล่นแบดมินตัน ๓ เกม.

แหล่งที่มา : <https://dictionary.orst.go.th/> พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔

บทเรียนครั้งต่อไป

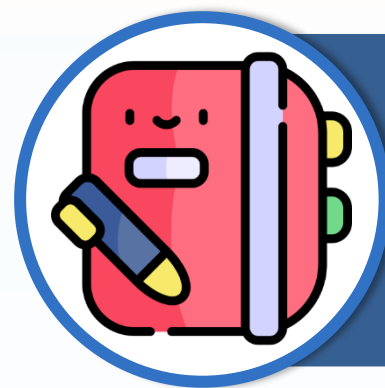
เรื่อง

ชนิดและหน้าที่ของคำ :

คำเชื่อม

ดาวน์โหลดเอกสารเพิ่มเติมได้ที่ www.dltv.ac.th
รายวิชา ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใบความรู้เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ :
คำเชื่อม
๒. ใบงานเรื่อง สรรค์สร้างงานเขียนจาก
คำเชื่อม

ดาวน์โหลดเอกสารเพิ่มเติมได้ที่ www.dltv.ac.th
รายวิชา ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑